

**Česká školní inspekce
Jihomoravský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIB-600/23-B

Název	Základní umělecká škola Brno, Smetanova 8, příspěvková organizace
Sídlo	Smetanova 8, 602 00 Brno
E-mail	info@zussmetanova.cz
IČO	00400963
Identifikátor	600003272
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Petr Karas
Zřizovatel	Jihomoravský kraj
Místa inspekční činnosti	Smetanova 8, Brno Jana Broskvy 3, Chrlice
Inspekční činnost na místě	28. 3. 2023 – 30. 3. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle školního vzdělávacího programu.

Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu.

Charakteristika

Základní umělecká škola Brno, Smetanova 8, příspěvková organizace (dále škola nebo ZUŠ) poskytuje základy uměleckého vzdělávání v hudebním, výtvarném, tanečním a literárně-dramatickém oboru, a to v přípravném studiu, v základním studiu I. a II. stupně, rozšířeném studiu a studiu dospělých. Vedle svého kmenového sídla vyučuje na dvou odloučených pracovištích, v Kostele Nejsvětějšího Srdce Páně, v Brně-Husovicích hru na varhany a v budově základní školy v Chrlicích hudební a výtvarný obor. V době inspekční činnosti se ve škole vzdělávalo 836 žáků, což je maximum kapacity povolené zřizovatelem. Nejvíce žáků (553) navštěvuje hudební obor ve formě individuální a kolektivní výuky, 168 tvoří žáci výtvarného oboru, 64 literárně-dramatického oboru a 51 tanečního oboru. Převažují žáci základního studia I. stupně (612). Celkové počty žáků mají od roku 2016 stoupající tendenci. Vzdělávání probíhá podle Školního vzdělávacího programu pro základní umělecké vzdělávání Základní umělecké školy v Brně, Smetanovy 8, příspěvkové organizace (dále ŠVP ZUV), který byl aktualizován a doplněn u hudebního oboru o rozšířenou výuku pro mimořádně nadané žáky a studijní zaměření skladbu. V případě individuální výuky hry na nástroj základního studia žáci povinně navštěvují kolektivní Hudební teorii do 7. ročníku, od 6. ročníku také povinně volitelný předmět v podobě komorní hry, sborového či komorního zpěvu, hry v souboru, čtyřruční hry nebo klavírního doprovodu. Taneční obor se zaměřuje na taneční tvorbu a profiluje se z taneční průpravy a praxe, základů klasického tance, současného a lidového tance. Vzdělávání ve výtvarném oboru je realizováno jako výtvarná tvorba a kultura. Literárně-dramatický obor se uskutečňuje v podobě dramatické tvorby a přednesu. Škola vytváří vhodné podmínky i pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP), u pěti mimořádně nadaných žáků je vypracován individuální vzdělávací plán v rámci rozšířeného studia.

Informace o nabídce vzdělávání, způsobu přijímání a celkovém dění jsou pro zájemce a veřejnost průběžně zveřejňovány na školních webových stránkách, na facebookovém profilu, prostřednictvím elektronického informačního systému a formou informačních materiálů.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Řediteli školy (dále ředitel) se daří systematicky naplňovat dlouhodobou koncepci založenou na kultivaci osobnosti žáka nejen po stránce umělecké, ale i s vizí dalšího celoživotního vzdělávání. Touhu po jedinečnosti podporuje vzděláváním v současných uměleckých směrech a uspokojováním poptávky po inovativních pohledech na vyjádření uměleckých obsahů. Díky efektivnímu řízení školy, vysoce kvalifikovanému pedagogickému vedení s přesahem do vlastní umělecké činnosti, stále narůstajícímu počtu žáků a vynikajícím výsledkům vzdělávání se daří tuto představu úspěšně naplňovat. Od minulé inspekční činnosti se podařilo rozšířit vzdělávací nabídku a zkvalitnit vyučovací proces díky plánované kontrolní činnosti, která se zaměřovala při hospitační činnosti na efektivní průběh a strukturu vyučovací hodiny. Závěry ze sledované výuky jsou s jednotlivými vyučujícími osobně reflektovány, inovativní způsoby práce jsou písemně zaznamenány spolu s doporučením případného dalšího osobního rozvoje pedagoga. Tímto způsobem dochází ke konstruktivnímu hodnocení celého pedagogického procesu. Ředitel účelně delegoval kompetence a odpovědnost za konkrétní úkoly na dvě zástupkyně, dále na odbornou pracovníci školy a vedoucí oborových a nástrojových sekcí, jež tvoří uměleckou radu. Systém zhodnocení všech oblastí pedagogických procesů a řízení školy je promyšlený,

jednotliví pedagogové cílevědomě vedou žáky k výstupům stanoveným na začátku školního roku vzhledem k jejich individuálním schopnostem, a tak rozvíjí nenásilnou formou zájem o umělecké vzdělávání. V současné době jsou ve škole následkem vzrůstajících provozních nákladů méně vhodné podmínky pro další vzdělávání pedagogů, které bude hrazeno ze šablon. Zavedením elektronické dokumentace dosáhla škola v oblasti využívání multimediálních technologií významného posunu. Od minulé inspekční činnosti došlo k drobné obměně pedagogického sboru s dobrými mezilidskými vztahy. V současné době ve škole působí 43 pedagogů, kteří zároveň vyučují na uměleckých školách vyššího stupně a ve většině jsou umělecky angažovaní, pozitivně tak působí na umělecký vývoj svých žáků. Pedagogové mají k dispozici digitální sdílené prostředí, kde jsou umístovány metodické materiály k samostudiu. Struktura pedagogického sboru je vzhledem k nástrojové profilaci a věkovému složení perspektivní, necelá třetina pracuje na plný úvazek. V současné době nepůsobí ve škole začínající učitelé. Celkově přátelské klima ve škole s prosociálními vztahy umožňuje všem účastníkům s ohledem na jejich speciální vzdělávací potřeby rozvoj umělecky osobitých předpokladů.

Od poslední inspekční činnosti došlo ke zkvalitnění zejména v nástrojovém vybavení dechového oddělení a nákupem výpočetní techniky pro pedagogy. V kmenovém sídle vhodně stavebně upravené budovy uprostřed městské zástavby jsou vytvořeny standardní podmínky pro vzdělávání všech oborů. Ředitel s majitelem budovy průběžně vyhodnocuje materiální a technický stav školy a realizuje drobné opravy interiéru, v plánu je např. oprava podlah. Předmět Hra na varhany je vyučován v chrámu jiné městské části. Kromě běžných tříd disponuje sídlo školy tanečním sálem v suterénu s potřebným zázemím, koncertním sálem v přízemí, ateliérem a učebnami pro kolektivní výuku. Jako relaxační zónu a místo pro prezentaci žáků v letních měsících lze využít dvoranu ve vnitrobloku budovy. V Chrlicích, v pronajatých prostorách základní školy, se nachází učebny pro instrumentální výuku, hudební teorii a výtvarný obor s potřebným zázemím. Škola dostatečně usiluje o vytvoření podmínek pro fyzické a psychické bezpečí všech žáků. Objekty škol jsou sledovány vrátnými, učitelé si žáky vyzvedávají u vchodu. Škola vychází vstříc žákům zapůjčováním hudebních nástrojů.

Finanční podmínky umožňují plynulý chod organizace, k naplňování jejích koncepčních záměrů a realizaci ŠVP ZUV využívá příspěvků sponzorů a čerpání z evropských fondů a nadací. Spolek přátel ZUŠ Smetanova je významným partnerem školy, jehož cílem je podporovat osobnostní a umělecký rozvoj žáků a napomáhat rozvíjení spolupráce mezi školou a rodiči.

Škola udržuje velmi dobré vztahy s jinými zařízeními a organizacemi (s orchestry, školami vyššího stupně, divadly, úřady, mediálními partnery, galeriemi, Knihovnou J. Mahena, brněnskou diecézí, ZOO Brno, zdravotnickými zařízeními), také se základními uměleckými školami v tuzemsku i v zahraničí (Slovinsko, Srbsko, Itálie, Německo), s folklorními soubory, spolu s Magistrátem města Brna spolupracuje s Poznání. Umělecké vzdělávání s takto provázaným partnerstvím vytváří motivující prostředí pro všechny zúčastněné. Např. spolupráce s pedagogy školy, kteří jsou členy Filharmonie Brno, umožňuje účinkování žáků v symfonickém orchestru. Škola s Filharmonií Brno organizuje projekt Mozartovy děti, a tak dává příležitost nadaným žákům i z ostatních škol vystoupit za doprovodu symfonického orchestru nebo se účastnit doprovodných akcí.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Hospitační činnost proběhla v individuální a kolektivní výuce všech nabízených oborů, a to v rámci přípravného, základního a rozšířeného studia i studia dospělého. Byla zaměřena na hodnocení podpory rozvoje osobnosti žáků a utváření klíčových kompetencí základního uměleckého vzdělávání. V individuální výuce (ve hře na klavír, jazz klavír, cimbál, zobcovou a příčnou flétnu, klarinet, trubku, housle, violoncello, kytaru a v sólovém zpěvu) uplatňovali vyučující převážně efektivní metody a formy práce. Potřebnou pozornost věnovali správným elementárním návykům. Efektivně pracovali s chybou a využívali ji jako vhodný prostředek ke zdokonalování techniky hry studovaného nástroje či zpěvu. Pro správné pochopení případně zařazovali své interpretační ukázky. Neopomjeli metodické vedení, jak postupovat při domácí přípravě. Dbali na detailní dopracování všech složek studovaných uměleckých skladeb. Důsledkem toho byly ve sledované výuce velmi dobré výkony žáků. Hodnocení v závěru navštívených hodin bylo u většiny vyučujících vedeno s akcentem na pozitiva. Velmi erudovaně bylo vedeno vzdělávání žáků ve hře na trubku. Průběh sledovaného vzdělávání vycházel z promyšleně propracované metodiky výuky tohoto nástroje. Značně vospělý projev předvedl žák ve studiu pro dospělé, jehož hra snesla přísná měřítka. Naproti tomu bylo u jednoho pedagoga shledáno méně efektivní vzdělávání žáka. Byla patrná menší důslednost a práce s chybou. V sólovém zpěvu byl kladen důraz na správné dýchání, rozezpívání a pěveckou techniku s klavírním doprovodem vyučující na dobré úrovni. V kolektivní výuce hudební teorie bylo sledované vzdělávání poznamenáno vyšší absencí žáků a suplováním vyučujících za nepřítomnou pedagožku. V přípravném studiu byli žáci aktivně zapojeni do vzdělávání. Zvolené metody a formy výuky byly pestré a zohledňovaly jejich vzdělávací potřeby. Ve skupině 7. ročníku si žáci formou kvízu zopakovali své znalosti z dějin hudby s následným vyhodnocením. Pro prezentaci nových informací dějin hudby vyučující vhodně využila digitálních výukových materiálů. V komorním zpěvu byl ponechán dostatečný prostor pro procvičování problémových celků zpívaných skladeb s důrazem na intonační čistotu. V komorní hře houslistky pracovaly na detailním propracování obtížných míst skladeb českých mistrů, vybraných na blížící se soutěž, s vynikajícím osobitým přednesem a souhrou. V rámci hospitační činnosti byl sledován žakovský koncert včetně Malé cimbálové muziky, kdy žáci prokázali své sociokulturní kompetence.

Kvalita vzdělávání výtvarného oboru byla sledována u tří vyučujících. Náplň výuky a její průběh měli velmi dobře didakticky promyšlený. Systematicky navázali na poznatky a dovednosti žáků získané v předchozích lekcích. Tyto dále, formou projektového vyučování, upevňovali a rozšiřovali. Svědčilo to o cílevědomém a tvůrčím přístupu pedagogů k výuce. Stanovené úkoly byly pro žáky atraktivní a inspirativní. Měly motivující funkci. Úvodní vysvětlení cíle vzdělávání bylo jasné a srozumitelně zadané. Postup práce byl názorně vysvětlen a podpořen efektivním využitím řady pomůcek. Během samostatné tvůrčí práce přistupovali vyučující k žákům individuálně a eliminovali tím obtíže způsobené výrazně rozdílným věkovým složením vyučovaných skupin. Velmi vhodně prokládali praktickou výuku teoretickými informacemi a zajímavostmi z oblasti výtvarné kultury. Průběžně prováděli citlivé hodnocení dosahovaných výsledků. Vychovávali žáky k diskusi nad výtvarnými problémy a k sebehodnocení. Odbornou radou je metodicky efektivně usměrňovali a podporovali tak osobitost jejich výtvarného projevu. Byla zaznamenána velmi dobrá úroveň vzájemné komunikace a spolupráce mezi vyučujícími a žáky. Výtečná, zvláště u jednoho z pedagogů příkladná, úroveň vedení výtvarné invence vedla ke kvalitním vzdělávacím výsledkům.

Průběh vzdělávání tanečního oboru byl sledován ve vhodně propojených předmětech (v ŠVP ZUV) smíšených ročníků. Žáky pohotově reagovaly na francouzské baletní názvosloví,

byly vedeny ke správnému držení těla, rukou a nohou v baletních pozicích. V průběhu se objevily gymnastické cviky, které rozvíjely prostorovou orientaci. Učitelka volila pro žáky pestrý repertoár. Stylizovaná polka, založená na dramatické interakci, přirozeně rozvíjela sebepojetí. Těžištěm výuky však byla příprava choreografie Chopinova valčíku vedeného klasickou technikou – vyučující opravovala jednotlivé figury za doprovodu reprodukováné skladby, uplatnila vrstevnické hodnocení. Vzhledem k potřebě naplnění stanovených cílů nebylo vhodné zařadit improvizaci. Dívky byly motivovány k práci blízcím se vystoupením a ochotně pracovaly na zkvalitňování výkonů.

Výuka v literárně-dramatickém oboru probíhala formou improvizáčních etud na zadaná témata, kdy byl pozorován osobitý prožitek žáků. Vyučující se zaměřila na kultivaci projevu žáků, reflektování prožitého nebo práci s emocemi. Výukové bloky byly pro žáky zábavné, nechyběl dramatický přesah vyplývající z významu daného předmětu – přípravu na veřejné vystoupení, což zvyšovalo kvalitu vzdělávacího procesu. Žáci se vyjadřovali spontánně, v přátelském duchu bylo uplatněno vrstevnické hodnocení a komentáře vyučující, a to podporovalo přátelskou atmosféru i rozvoj sociálních dovedností.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání jsou průběžně sledovány převážně na veřejných akcích školy. Výkony žáků na třídních přehrávkách, žákovských koncertech, absolventských koncertech, postupových zkouškách, četných soutěžích, přehlídkách a výstavách jsou důležitými ukazateli individuálních pokroků ve vzdělávání, jsou též vyhodnocovány na jednáních umělecké a pedagogické rady. Pedagogové žáky průběžně klasifikují prostřednictvím elektronických žákovských knížek nebo sešitků v listinné podobě s formativním hodnocením a případnými poznámkami, týkajícími se domácí přípravy či plánovaných vystoupení. Převážná většina žáků prospívá s vyznamenáním, minimum je těch, kteří předčasně zanechávají studia. Docházka do kolektivní výuky povinně volitelných předmětů je obecně uspokojivá. V předmětu Hudební teorie se v kolektivu žáků objevují dva nebo více jedinců, kteří výuku navštěvují sporadicky a jsou klasifikováni na podkladě písemných testů. ZUŠ je ve svých činnostech velmi aktivní. Za poslední tři roky zorganizovala mnoho kulturních akcí v Brně, úspěchy žáků na soutěžích základních uměleckých škol i na mezinárodní úrovni potvrzují vynikající vzdělávací výsledky žáků. Např. v tomto školním roce 1. místo v mezinárodní skladatelské soutěži, 1. místo v mezinárodní houslové soutěži včetně ocenění pedagoga, tři 1. místa v krajském kole flétnových trií, čestné uznání v mezinárodní klavírní soutěži Amadeus, čtyři žáci hry na klavír reprezentovali školu na nesoutěžním mezinárodním festivalu Magický klavír v Opavě, osm žákyň pěveckého oddělení reprezentovalo školu na pěvecké soutěži Lyra v Rybníkách u Moravského Krumlova. V minulém školním roce získalo 20 žáků 1. místo v oborových soutěžích (zpěv, housle, dechové dřevěné nástroje, bicí, cimbál, hra souborů lidové hudby), pět 2. cen, stříbrné pásmo v soutěži Pianoforte per tutti. Žáci se mohou chlubit účastí v pořadech České televize Zlatý oříšek, Terčín zvířecí svět, spoluprací s Mladými brněnskými symfoniky, participací na vernisážích a výstavách v Tropickém světě brněnské ZOO, hradě Špilberku, divadelními představeními v pronajatých prostorách brněnských divadel, vystoupeními v pořadech TV Noe. Výjimkou nejsou příležitosti dětských herců ve filmu či divadle. Žáci se také pravidelně představují na slavnostním koncertě Mozartových dětí v Janáčkově divadle v Brně, také na mezinárodním festivalu pro klavírní dua v Jeseníku. Ve škole působí množství instrumentálních a pěveckých souborů (Velká a Malá cimbálová muzika, jazz band, komorní hry, pěvecký sbor, komorní zpěv, čtyřruční hry), které podle zájmu

a předpokladů žáků naplňují reprezentativní nebo receptivně-reflexivní funkci. Kvalitu a atraktivitu vzdělávání podporuje širší oborová provázanost a zajímavá nabídka interních akcí školy. Žáci cimbálových muzik mají jedinečnou příležitost vystupovat na folklorních událostech, spolupracovat se známými tělesy a osobnostmi v tuzemsku i zahraničí. Participace na koncertech v domovech pro seniory i další dobročinné akce prohlubují u žáků sociální kompetence. Napříč obory jsou prezentovány zdařilé absolventské práce, dětská vystoupení, zaznamenávání interpretací a jejich publikování na digitálních platformách. Velice dobrá je úspěšnost složení talentových zkoušek žáků v případě jejich zájmu o studium na školách s uměleckým zaměřením, ať se jedná o Konzervatoř Brno, Taneční konzervatoř, Konzervatoř P. J. Vejvanovského či Konzervatoř J. Ježka, Střední školu umění a designu, nebo studium oborů s výtvarnými předpoklady na odborných školách. Škola dále sleduje profilaci absolventů uměleckých škol a zájemcům nabízí spolupráci.

Závěry

Vývoj školy

- Narůstající počet žáků.
- Zavedení elektronického školního informačního systému.
- Rozšíření školního vzdělávacího programu o další vzdělávací zaměření.

Silné stránky

- Promyšlený autoevaluační systém školy umožňuje zhodnocení všech oblastí pedagogických procesů a řízení školy.
- Aktivní spolupráce s partnery školy motivuje účastníky vzdělávání k reprezentaci a mezioborové spolupráci na veřejnosti.
- Vysoce kvalifikovaný pedagogický sbor s přesahem do umělecké činnosti má pozitivní vliv na umělecký rozvoj žáků.
- Kvalitní průběh vzdělávání a vynikající vzdělávací výsledky ve všech oborech dlouhodobě udržují stabilní úroveň uměleckého vzdělávání.
- Přátelské pracovní klima ve škole umožňuje všem účastníkům vzdělávání rozvoj osobitých uměleckých předpokladů.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Udržet si standard vysoké kvality vzdělávání a upevnit stávající silné stránky.
- Umožnit další vzdělávání pedagogických pracovníků z projektových finančních zdrojů.
- Při hospitační činnosti se zaměřit na strukturu vyučovacích hodin, sebehodnocení žáků v individuální výuce a vrstevnické hodnocení v kolektivní výuce.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Nová zřizovací listina příspěvkové organizace Jihomoravského kraje ze dne 2. 2. 2015, čj. 20/49

2. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 3. 3. 2023
3. Výkaz S 24-01 o základní umělecké škole podle stavu k 30. 9. 2022 ze dne 3. 3. 2023
4. Smlouvy o nájmu kmenového sídla školy na dobu neurčitou od 15. 6. 2020 a odloučených pracovišť na dobu neurčitou od 29. 6. 2009 a 13. 12. 2012
5. Školní řád ze dne 29. 8. 2022, s účinností od 1. 9. 2022
6. Školní vzdělávací program pro základní umělecké vzdělávání Základní umělecké školy Brno, Smetanova 8, příspěvkové organizace s platností od 1. 9. 2022
7. Směrnice školy platné ve školním roce 2022/2023 včetně Organizačního, Provozního, Pracovního řádu a vnitřních řádů oborů, Úplaty a slevy úplaty za vzdělávání
8. Výroční zpráva školy včetně zprávy o činnosti hospodaření, školní rok 2020/2021, 2021/2022
9. Koncepce rozvoje školy na období 2018–2024, ze dne 1. 9. 2018
10. Strategie školy, ze dne 1. 9. 2020
11. Vlastní hodnocení školy (autoevaluace), školní rok 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022
12. Elektronický informační systém školy – matrika, protokoly o přijímání žáků ke vzdělávání, o postupových zkouškách, o ukončování vzdělávání, sestava počtu žáků dle tříd, rozvrhy hodin, třídní knihy k 30. 9. 2022, písemné přihlášky ke vzdělávání ve školním roce 2021/2022, 2022/2023 – vybraný vzorek, vzdělávací výsledky žáků za školní rok 2021/2022, 2022/2023
13. Zápisy z jednání pedagogické rady, zápisy umělecké rady, čtvrtletní zápisy oborových sekcí školní rok 2021/2022, 2022/2023
14. Harmonogram kontrolní činnosti, školní rok 2020/2021, 2021/2022, 2022/2023
15. Hospitační záznamy, školní rok 2021/2022, 2022/2023
16. Personální dokumentace zejména ve vztahu ke kvalifikaci (včetně DVPP) vedená ve školním roce 2022/2023 včetně náplně práce k 1. 9. 2022
17. Dokumentace pro kontrolu bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů vedená ve školním roce 2022/2023 – vybraný vzorek
18. Minimální preventivní program, Krizový plán školy, s platností od 1. 9. 2017
19. Preventivní program školní neúspěšnosti ze dne 31. 8. 2021, s platností od 1. 9. 2021
20. www.zussmetanova.cz včetně personálního zabezpečení činnosti školy a údajů o aktivitách a prezentaci školy na veřejnosti

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Jihomoravský inspektorát, Křížová 22, 603 00 Brno, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.b@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Blanka Prachařová, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

PaedDr. Jiří Kachlík, odborník na základní umělecké vzdělávání

Mgr. Jiří Brauner, odborník na základní umělecké vzdělávání

V Brně 27. 4. 2023